

Studiesucces en ruimte voor verbetering

In het rapport "De staat van het onderwijs" van de inspectie kunnen we het volgende lezen: "In het algemeen gaat het goed met het hoger onderwijs. Kwaliteit, kwaliteitsborging en kwaliteitsbesef nemen toe. Studenten worden tevredener en financieel staat het hoger onderwijs er momenteel goed voor".

De studierendementen in het hbo nemen echter af. Dit wordt vooral veroorzaakt door het hogere eindniveau. Een goede balans tussen kwaliteitsborging en studierendementen is van groot belang. Als we opleidingen onderling vergelijken en we houden rekening met de verschillen tussen studenten, dan zien we verschillen tussen uitval in het eerste jaar, switch en diplomarendement, aldus de inspectie. Er zijn dus mogelijkheden voor verbetering!

Tegen deze achtergrond zijn er verschillende mogelijkheden voor een nadere invulling van het programma van de masterclass. Hieronder reiken we een aantal suggesties aan. De idee is dat elk van de drie inleiders een specifiek aspect van studiesucces voor zijn/haar rekening neemt. Mocht de voorkeur uitgaan naar een ander aspect van het brede thema studiesucces dan is dat zeker ook bespreekbaar. We zullen steeds zoeken naar een samenhangend programma, met tegelijkertijd een duidelijk verschil tussen de drie inleidingen.

A. Studiesucces en differentiatie in het onderwijsprogramma

Bij de ene opleiding hebben studenten meer kans om binnen een bepaalde tijd een diploma te behalen dan bij andere. Op instellingen met minder succesvolle opleidingen is ruimte voor verbetering. Ook verschillende de kansen op studiesucces tussen groepen studenten. Instellingen kunnen met hun onderwijs inspelen op die verschillen in studentenpopulatie. Hoe monitoren we de verschillen? Hoe zoeken we naar plausibele verklaringen voor de verschillen? Welke voorzieningen c.q. maatregelen zijn in onze programmering denkbaar om aan de differentiatie tussen de instromende studenten recht te doen, en hoe pakken ze uit?

B. Studiesucces en selectie bij de instroom

Selectie is een omstreden verschijnsel. Voor sommige opleidingen is selectie aan de poort een vanzelfsprekendheid, zoals in het kunstonderwijs. In de pers en de politiek overheerst het beeld van een steeds sterkere selectie door de hogescholen om zo de studiesucces cijfers te verbeteren. Dat zou wel eens ten koste kunnen gaan van de toegankelijkheid die met name voor het hbo een groot goed is. Maar klopt dit beeld wel? Of moeten we de studiekeuzecheck ook zien als een vorm van selectie? Dan is zeker sprake van een sterkere selectie aan de poort. Hoe voorkomen we dat we daarbij talent verloren laten gaan? En in hoeverre verandert hierdoor desamenstelling van de instroom? Heeft dat effecten op het studiesucces en zo ja: welke?

C. Studiesucces en kwaliteit van docenten

In de volgende "Staat van het onderwijs" zullen de docenten centraal staan. De inspectie doet in 2016 onderzoek naar aspecten van goed docentschap. Het gaat hier naast vakken kennis ook om differentiatievaardigheden, maatwerk voor zorgleerlingen/studenten, omgaan met studenten met verschillende sociaal culturele achtergronden, vaardigheid als studieloopbaan begeleider, enz. Hoe spelen we hierop in? Hoe geven we vorm aan het loopbaanbeleid van de docenten? Welke ontwikkelingsmogelijkheden bieden we hen? En: welke relaties zien wij tussen de kwaliteit van de staf en het studiesucces van onze studenten?

(wijzigingen voorbehouden)